

Fosfaatwet vraagt **strate**

Het aantal stuks jongvee in Nederland is in twee jaar tijd met een kwart gedaald. Toch merken adviseurs dat veel veehouders nog zoeken naar de optimale jongveestrategie voor hun bedrijf. Waar de één kiest voor de kaasschaaf, heeft de ander al rigoureuus afscheid genomen van alle dieren die nog geen melk produceren.

TEKST WICHERT KOOPMAN

De tijd dat veehouders zich de luxe van een royale jongveebezetting konden permitteren, is met de introductie van het stelsel van fosfaatrechten voorbij. 'Bijna iedere melkveehouder heeft al eens kritisch met de kaasschaaf langs de jongveebezetting gelopen', constateert Erik van Gorp, agrarisch bedrijfsadviseur bij ABAB Accountants en Adviseurs. 'Maar in gesprekken merk ik dat veel veehouders nog op zoek zijn naar een goede jongveestrategie voor hun bedrijf. Het uitgangspunt hierbij is dat ze streven naar een maximaal rendement uit de beschikbare fosfaatrechten', stelt Van Gorp vast.

Vervangingspercentage uitgangspunt

De vraag is hoe ver een melkveehouder kan gaan in het verlagen van de jongveebezetting. 'Een ruime jongveebezetting wordt vaak gezien als een verzekering. Maar structureel te veel vaarzen opfokken is wel een dure verzekering', houdt Van Gorp veehouders voor. Volgens de adviseur zou bij het vaststellen van de optimale jongveebezetting het vervangingspercentage bij de melkkoeien als uitgangspunt genomen moeten worden. 'Als de vervanging aan de hoge kant is, zou een veehouder zich eerst af moeten vragen wat daarvan de oorzaak is. Worden de koeien gedwongen afgevoerd of wordt er veel vee vervangen omdat er veel vaarzen instromen? In het eerste geval is het zaak de oorzaak van de uitval aan te pakken, in het laatste geval is het goed om te bedenken dat een matige koe minstens zo veel melk geeft als een goede vaars', geeft hij aan.

Van Gorp adviseert klanten om voor zichzelf een realistisch, maar wel taakstellend doel voor het vervangingspercentage vast te stellen. 'Als je daar consequent aan vasthoudt, word je gedwongen om kritisch te kijken naar elke koe die je wilt afvoeren. En als je een keer pech hebt en meer koeien moet afvoeren dan gepland, is er echt geen man overboord', vindt hij. 'De omzetting van tijdelijk een paar dieren minder melken

Erik van Gorp:
**'Structureel te veel
vaarzen opfokken is een
dure verzekering'**

gie jongveeopfok

of incidenteel een paar vaarzen aankopen, weegt niet op tegen de kosten van structureel te veel jongvee opfokken.'

Duidelijkheid over verwachtingen

Voor een deel van de melkveehouders kan het aantrekkelijk zijn om de opfok van jongvee uit te besteden. 'We hebben hierin de laatste jaren veel ondernemers begeleid', geeft Van Gorp aan. 'De meeste opfokkers zijn veehouders die gestopt zijn met melken. Voor hen kan de opfok van jongvee een mooie manier zijn om verder te boeren en arbeid, grond en gebouwen te blijven benutten. En melkveehouders krijgen met het uitbesteden van de opfok ruimte om meer koeien te melken', aldus de adviseur. Hij raadt veehouders die gaan samenwerken, aan om niet alleen duidelijke afspraken vast te leggen over kosten en risico's, maar ook om te praten over de kwaliteit van de opfok. 'Als gevolg van verschillen in verwachtingen kan de samenwerking op termijn onder druk komen staan', is zijn ervaring. Ook houdt hij melkveehouders voor om alle consequenties van uitbesteden van de opfok goed te overdenken. 'Wat ga je bijvoorbeeld doen met de stal die vrijkomt? En wat ga je doen met het kwalitatief mindere ruwvoer dat je nu aan de pinken slijt?', geeft hij enkele voorbeelden.

Jongvee laten opfokken is onder de fosfaatwet duidelijk duurder geworden. 'De dagvergoeding ligt nu tussen de 2,20 en 2,50 euro per dag, waar dat een paar jaar geleden nog rond de 1,80 euro was', geeft Van Gorp aan. 'Dit betekent dat opfokkers zo'n 50 tot 60 cent per dier per dag krijgen als vergoeding voor hun fosfaatrechten. Dat is minder dan de opbrengst van het langja-

rig verhuren van rechten', stelt de adviseur vast. Het is volgens hem dan ook verstandig om vooraf te praten over de continuïteit en na te denken over de consequenties van het beëindigen van de samenwerking. 'In Brabant speelt daarbij ook nog de eis dat alle vloeren – ook die in jongveestallen – in 2022 emissie-arm moeten zijn. De vraag is of opfokkers bereid zijn om daarin te gaan investeren', voegt hij er nog aan toe.

Geen jongvee moet passen

Een tiental klanten vroeg Van Gorp al eens om ook een scenario door te rekenen waarin al het jongvee wordt afgestoten en al het vervangingsvee wordt aangekocht. De uitkomst van de berekeningen zag er in de meeste gevallen best gunstig uit. Toch kent de adviseur maar enkele veehouders die voor deze radicale strategie hebben gekozen. 'De praktijk is weerbarstiger dan de theorie', stelt hij vast. 'Uitgangspunt in deze berekeningen is dat de technische kengetallen op peil blijven. Maar je kunt je afvragen of dit realistisch is. Veterinaire risico's kun je afdekken, maar de invloed van fokkerij moet niet worden onderschat', benadrukt Van Gorp. 'Door selectie past een veestapel zich aan de bedrijfsomstandigheden aan. Met de koeien die het op jouw bedrijf goed doen, fok je verder. Maar het maakt nogal wat uit of je honderd procent gras voert of een rantsoen met veel mais', geeft hij een voorbeeld. 'De productie van aangekochte dieren valt in de praktijk nog wel eens tegen', constateert Van Gorp. 'Als je echter niet zo veel waarde hecht aan de allerhoogste melkproductie, kan boeren zonder jongvee een aantrekkelijke strategie zijn. Het moet alleen wel bij je passen.'

22

WIM DE BRUIJN

'Vertrouwen is de basis. **De opfokkers dragen de verantwoordelijkheid voor de toekomst van mijn veestapel**'

24

WALTER VENNEGOOR

'Ik koop het liefst verse koeien. **Die brengen direct melk in de tank en geld in het laatje**'

26

JOOST RUIJTER

'We hebben de rekensom nooit gemaakt. **Als je gaat rekenen, is jongvee opfokken in alle gevallen te duur**'